קרבנות צבור קא אמרת שאני קרבנות צבור כדרבי טבי אמר רבי יאשיה [א]דאמר רבי טבי אמר רבי יאשיה אמר קרא [1]זאת עולת חדש בחדשו אמרה תורה [א]חדש והבא לי קרבן מתרומה חדשה הא תינח שעיר פר מאי איכא למימר גזירה פר אטו שעיר ומשום גזירה ימותו ועוד הא דרבי טבי אמר רבי יאשיה גופה מצוה היא דאמר רב יהודה אמר שמואל [ב]קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחסר מצוה אלא אמר רבי זירא לפי שאין הגורל קובע משנה לחברתה ונייתי ונגריל גזירה שמא יאמרו הגורל קובע משנה לחברתה הא תינח שעיר פר מאי איכא למימר גזירה פר אטו שעיר ומשום גזירה ימותו אמרוה רבנן קמיה דאביי גזירה משום חטאת שמתו בעלי' הא תינח פר שעיר מאי איכא למימר גזירה שעיר אטו פר ומשום גזירה ימותו אלא גזירה משום חטאת שעברה שנתה גזירה היא גופה חטאת שעברה שנתה היא הא לא קשיא כרבי דתניא [ג][2]שנה תמימה מונה שלש מאות וששים וחמשה יום כמנין ימות החמה דברי ר' וחכ"א [ד]מונה שנים עשר חדש מיום ליום ואם

ומשום גזירה ימותו. תימה דבפ' שני דמסכת קנים (מ"ג) תנן אחת לזו ושתים לזו שלש לזו וארבע לזו ה' לזו ו' לזו ז' לזו פירוש ז' נשים לזו יש קן אחת סתומה שלא פורש איזו חטאת ואיזו עולה ולזו שתי קנין ולזו שלש קנין וכו' ופרח גוזל אחד מאותו קן יחידי לשניה ולא נודע איזה הוא ומשניה פרח לשלישית ומשלישית לרביעית לחמישית לששית לשביעית וחזר פסול ופוסל אחד בהליכתו ואחד בחזירתו הראשונה והשניה אין לה כלום פירוש פסול ופוסל אחד בן זוגו הנשאר משום דמיד כשפרח מראשונה לשניה הרי בשניה יש בה ה' פרידין אין להקריב ממנה אלא ארבע ב' חטאות וב' עולות ופוסל אותו אחר בן זוגו שנשאר בראשונה דאי מקרבי ליה לאותו שנשאר אם יעשוהו חטאת יהא נקבע בן זוגו שפרח לשניה בעולה והוה ליה עולה שנתערבה בד' פרידין סתומים ולא היה כשר להקריב ממנה אלא שתי עולות אבל חטאת אפילו אחת לא דילמא עביד להיות עולה למטה ושלש עולות למעלה לא דילמא עביד כולן ג' עולות מן אותם ד' פרידין שבשניה משל אשה אחת ומן הדין אין לעשות מהם אלא שתי עולות וכן כשפרח משניה לשלישית וכן כולם הפורח נפסל וכן זוגו הנשאר מטעם דלעיל וכן כשחזר ופרח אחד מן השביעית לששית ומן הששית לחמישית ורביעית לשלישית ושניה לראשונה פסול ופוסל להכי הראשונה והשניה אין להן כלום השלישית יש לה אחת הרביעית שתים החמישית שלש וכו' והשתא תימה כיון דפוסל בן זוגו הנשאר בראשונה מיד כפריחה ראשונה כשפרח מראשונה לשניה אם כן כשחזר ופרח אחד מהן משביעית לששית לחמישית לרביעית לשלישית לשניה לראשונה אמאי פסול כל שבשניה יקריבו ממנה שני פרידין כי מיד כשפרח בראשונה משניה לשלישית פסול גוזל הפורח ופוסל בן זוגו הנשאר בשניה ואין כשר בשניה אלא זוג אחד חטאת ועולה כשחזר נמי משניה לראשונה אמאי מיפסל בן זוגו הנשאר אי משום דאי מקריב ליה חטאת יהא נקבע הפורח לראשונה לעולה ואי עולה יהא נקבע הפורח לחטאת ומה בכך והלא בלאו הכי הראשונה אין לה כלום ומה בכך אם יהא נקבע בן זוגו בחטאת או בעולה ולא יוכשר להקריב מן הראשונה אלא חטאת אחת אם יהא נקבע גוזל שפרח לתוכה בחטאת או עולה אחת אם יהא נקבע גוזל הפורח לתוכה בעולה וכן קשה השלישית אמאי אין לה [אלא] אחת והרביעית שתים והחמישית ג' והששית ד' בחזרה והשביעית ו' משום דכל חדא מפסדת קן אחד בהליכה ואחד בחזרה ואמאי כיון דשניה אין לה כלום א"כ השלישית לא תפסיד בחזרה כלום ויהיה לה שתי קינין כשירות בה וכן בסיפא דקתני חזר עוד ופרח וחזר ופרח השלישית והרביעית אין לה כלום החמישית יש לה אחת ואמאי הרביעית יהא לה אחת כיון דשלישית אין לה כלום וכיון דלאמרי' רביעית אין לה כלום החמישית יהא לה שתים וכן בסיפא דחזר עוד ופרח וחזר ופרח דקתני החמישית והששית אין להם כלום השביעית יש לה אחת יש להקשות כי האי גוונא וי"ל משום גזירה דגזרינן הכי דפרח לבין שאין קריבות דמן הדין לא היה להם להפסיד אטו פרח לבין הקריבות והקשה רבינו יעקב מאורליינ"ש דמשום גזירה ימותו כדפריך בשמעתא ותירץ דדוקא בבהמה דאית לה תקנתא ברעייה פריך הכי דהוה לן למיעבד תקנתא ברעייה אבל בעופות דלית להו תקנתא ברעייה שאין פדיון לעופות ליכא למיפרך הכי והקשה ר"י הא בבהמה נמי אמרינן ימותו משום גזירה בפ' התערובת (זבחים עג:) דאמר כל הזבחים שנתערב בהן שור הנסקל אפילו אחד בריבוא ימותו כולן ופריך ונכבשינהו דניידו ונימא כל דפריש מרובא פריש ומשני גזירה שמא יקח מן הקבוע ואור"י דהכא פריך הכי דדוקא משום גזירה פר אטו שעיר דשעיר גופיה אינו אלא למצוה בעלמא מתרומה חדשה ימותו ולקמן נמי פריך משום גזירה פר אטו שעיר דשעיר גופיה גזירה שמא יאמרו הגורל קובע משנה לחבירתה ימותו אי נמי נראה לי דפריך ומשום גזירה מו פר אטו שעיר דלא דמי כולי האי להדדי דהאי פר והאי שעיר האי קרבן יחיד והאי קרבן צבור ימותו אבל עופות בעופות דדמי להדדי בכל מילי מיחלף וגזרינן שפיר מיתה: **גזירה** משום חטאת שמתו בעל'. דילמא מיית אחד מן הכהנים [ה]דאפילו את"ל דמקופיא מכפרי ראוי לגזור כפר כשמת אחד מן הכהנים משום חטאת שמתו בעליה אבל מה שפרש"י דילמא מיית כהן גדול לא נהירא לי דזו דבר הנראה לעינים ואפשר לעמוד עליו אי מיית או לא אבל משום חד מכל הכהנים איכא למיחש שפיר דלאי אפשר לידע שפיר אי מיית חד מינייהו או לא: **משום** חטאת שעברה שנתה כו' עד תינח שעיר פר מאי **איכא** למימר. תימה לי מאי פריך הא בפר נמי דדינו הוא להיות בן שלש שנים ותו לא אי עברו שנותיו פסול ותו לא חזי להקרבה כדתנן בפ"ק דמסכת פרה (מ"ב) ר' יוסי הגלילי אומר פרים בני שתים וחכמים אומרים אף בני שלש רבי מאיר אומר אף בני ארבע וחמש אלא שאין מביאין זקנים מפני הכבוד אלמא דלרבנן טפי משלש לא ויש לומר נהי דפסול להקרבה לא הוה לן למימר ימותו דשמא לא גמירי הלכתא לחטאת שעברה שנתה אלא בחטאת שהיא כשבה או שעירה או שעיר דהוו בני שנה ובהכי שייך למיגזר משום עברה שנתה דהלכתא גמירי לה דלמיתה אזלא אבל בפרים דהוו בני שלשה לא גמירי הלכתא דימותו כשעברו שלש שנים ולהכי לא שייך למיגזר בהו והוה לן למימר ירעה אי נמי הכא פריך אליבא דרבי מאיר דמדקא דחקת לשנויי גזירה משום עברה שנתה והוית מצי לשנויי בלא גזירה לרבנן דרבי הויא חטאת שעברה שנתה ממש אלא כדי לאוקמי ככולי עלמא אפילו כרבי משנית הכי אם כן לרבי מאיר דאמר כפר אף בני ארבע וחמש והוא הדין טפי מאי מתרצת: אין

קרבנות צבור. הבאין מתרומת הלשכה קאמרת: **שאני קרבנות צבור.** מראש חדש ניסן ואילך אין באין מן הישנה: **כדרבי טבי.** במסכת ר"ה (דף ז.): **חדש בחדשו.** לחדשי חידושין יתירי כתיבי לדרשה לומר לך יש חדש שאתה צריך לחדש הקרבנות ולהביאם מתרומה חדשה וגמר שנה שנה מניסן דכתיב [ד] ראשון הוא לכם וגו': **הפינח שעיר.** דאתי מתרומת הלשכה: **מלוה היא.** ולא עיכוב: **אין גורל.** של שנה זו קובע לשם שנה אחרת: **ומשום גזירה ימותו.** בתמיה דיו אם ירעה: **משום חטאת שמתו בעליה.** שמא ימות הכהן בשנה זו: **אלא גזירה משום חטאת שעברה שנתה.** שמא עד יום הכפורים הבא תעבור שנה על השעיר הזה משנולד וקיימא לן בכל שעירי חטאת שפסולין לאחר שנה דתניא בתורת כהנים גבי חטאת יחיד תורה אחת יהיה לכם וגו' הרי כל התורה כולה כע"ז מה חטאת ע"ז בת שנתה אף כאן בת שנתה כשהוא אומר יהיה לרבות שעירי רגלים כשהוא אומר לכם לרבות שעירי ע"ז לעושה לרבות שעיר נשיא: ופרכינן **גזירה היא גופה חטאת שעברה שנתה.** מאי גזירה דקאמרת הא ודאי חטאת שעברה שנתה היא לשנה הבאה: **הא לא קשיא.** משכחת לה דלא עברה שנתה כרבי דאמר אין השנה שלימה מיום הכפורים ליום הכפורים מפני שאנו מונין ללבנה ושנת החמה עודפת עליה אחד עשר יום וצריך אתה ליתן לכל שנה את עיבורה מה שנת החמה יתירה עליה: **דתניא שנה תמימה.** האמורה בבתי ערי חומה להיות חלוטה ללוקח: **רבי אומר מונה שס"ה ימים.** בין שעיברו ב"ד את השנה בין שלא עיברוה שאין לך למנות אלא לימות החמה: **וחכמים אומרים.** הכל כמו שישראל מונין י"ב חדש מיום ליום אם פשוטה היא: ואם

עין משפט נר מצוה

כא א מיי' פ"ד מהל' שקלים הלכה יא:
כב ב מיי' פרק י"ב מהלכות שמיטה הלכה א:

◆

רבינו חננאל

ושנינן שאני קרבנות צבור דבעינן לאיתויינהו מתרומה חדשה וכדר' טבי. ואמרינן התינח שעיר שהוא בא משל צבור וצריך מתרומה חדשה, הפר שאינו לא משל צבור ולא (קרבן) [קרב מתרומה] שהרי כהן גדול מביאו ממונו. ודחינן גזירה פר אטו שעיר. כלומר, מי שיראה כי משהין הפר להקריבו לשנה הבאה, ישהה הוא גם השעיר. ואמרינן ואי משהי ליה לשעיר מה בכך, הא דר' טבי משום מצוה היא. ואמרינן אם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה. ופריק רב זירא שמא יאמרו הגורל קובע משנה לחברתה. התינח שעיר שצריך גורל, פר מאי איכא למימר, גזירה פר אטו שעיר ומשום גזירה ימותו כו'. שעיר בן שנה הוא כשר, ואם תניחהו מיום הכפורים זה ליום הכפורים אחר, אי איפשר שיהא ביום הכפורים זה [לא] פחות מבן ח' ימים ליום הכפורים אחר, עברה שנתו. ודחי הכי ר' יהודה [כרבי] סבירא ליה, דתני בענין ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה, ר' אומר מונה שס"ה ימים כמנין ימות החמה, ומשכחת לה דמטי יום הכפורים אחר ולא שלמו ליה שס"ה ימים.

◆

תוס' ישנים

ביטול דמדאורייתא לא בטילי ברוב אלא משום דשרי בהו רחמנא אפילו חד בחד ותרי בתרי ואתי נמי שפיר דבעינן קרב ראשו של אחד מהם אע"ג דמגזירת הכתוב מותר בכל ענין דדוקא משום קרב ראשו של אחד מהם מוקמינן ליה מדאורייתא אבל אי אפשר לומר כן שלא יהא שייך ביטול באיברי בעלי מומין (מן התורה) דמאיזה טעם לא יתבטלו אי משום דשולין אין מבטלין זה את זה הא בעלי מומין לאו עולין נינהו ועוד שאפילו עולין נראה שמבטלין זה את זה מן התורה לרבנן בדבר שאינו ממערב ואינו נבלע כדם ופלת ויבולא כהן נראה שאין רבי יהודה ורבנן שבטלין ידוקא כאותו ענין שאין מבטלין זה את זה לרבי יהודה כן הוא גם לרבנן ועוד כי אין [לומר דלא] שייך ביטול ברוב באברי בעלי מומין לפי דבעי לאוקמי אלי דלאמר התם ר' אליעזר כברייתא נתערבו בבעלי מומין יקרבו דוקא בזוקין שבעין שאין קריבין קנת שאם עלו לא ירדו ולא נתים אכתי לטעמא דע"י תערובת ילפו א"כ בזוקין שבעין אמאי מהני בהו תערובת להעלותן לכתחילה אם אין ביטול ברוב מועיל מידי בהא איכא למימר דקסבר תלמודא כי בעו לאוקמי בזוקין שבעין דמיירי דיקא בקרב ראשו של אחד והוה ליה בהכי ספיקא ופרי לרבי אליעזר בהכי בלא ביטול אי נמי שפיר הוה מצי לאקשויי הכי אבל אין הדבר עומד כן.

מסורת הש"ס

א) ר"ה ז. ע"ש מגילה כט: ב) ר"ה ז., ג) ר"ה ו: ערכין לא., ד) [שמות יב].

◆

תורה אור השלם

1. ונסכיהם חצי ההין יהיה לפר ושלישת ההין לאיל ורביעת ההין לכבש יין זאת עלת חדש בחדשו לחדשי השנה: במדבר כח יד
2. ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה וקם הבית אשר בעיר אשר לו חמה לצמיתת לקנה אתו לדרתיו לא יצא ביבל: ויקרא כה ל

◆

גליון הש"ס

תוס' ד"ה גזירה. דאפי' את"ל דמקופיא. [illegible]

◆

מוסף רש"י

זאת עולת חדש בחדשו. כל הני חדשים למה לי, אלא אמרה תורה יש לך חידש שאתה צריך לחדשו בהבאת עולות תמידין ומוספין מתרומה חדשה וזהו ניסן [illegible] שנה תמימה. [illegible] מונה שלש מאות וששים וחמשה יום. [illegible]

◆

תוס' ישנים (המשך)

[illegible] דרב סבירא ליה הכא דאין נדחין ומאי קושיא אי הוה מוקי לה [רבנן] כר' יהודה דהכא דלית ליה בעלי חיים נדחין דהכי נמי מוקי לה התם כר' אליעזר או כיוסף בן חוני וי"ל דבעי לישנא אליבא דרב דסבירא ליה כי התם כרבנן דרבי יהודה אבל לא אשכחן ג) דפליגי על תנאי דהתם. מ"ר: אלא לר' יוחנן כמאי פליגי ד) [illegible] הא אמרינן דיקא כו'. אבל קשיא דמאי ועוד מאי תוספה ולקמן כי מותיב לה בלישנא אחרינא פריך אלא לר' יוחנן מאי ועוד קשיא: בשלמא לרבי יוחנן כדרבי אבא דאמר הכל מודים שאם

לשון רש"י: באברי בעלי מומין. ואע"ג דאברי בעלי מומין מעטינן א) קאמר שפיר נתערבו כו' באברי בעלי מומין דכי היכי דמפני התם כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות הכי נמי מיפרשא כל המשנה דהתם ובאברי בעל מום אחד מיירי דאם לא כן כי קרב ראשו של אחד מאי מהני כיון שיש שם ועדיין מן הראשים המפורים ובעלי מומין דעלמא קאמר ואהא דלא נטיל ברובא מפרש שם כרים התערובות דתנא דליטרא קציעות היא דאמר כל דבר שבמנין לא בטיל. מ"ר: דבעידנא דאיתחזו [illegible]

נתכפר בשלישה אבודה מתה. והכא נמי היו"ל והראשונה דחויה מלהקריב כשהקריב השניה מתה הראשונה ולרבי יהודה נמי אי חטאת צבור מתה מיהו לא דמיא לגמרי לדרבי אבא דלדידיה קאמר גבי אבודה שאם נתכפר בשלישה אבודה מתה אבל מתחילה יכול הוא להתכפר באחו שירצה שאין אבודה דחויה כל כך שלא יוכל להתכפר בה מתחילה אבל כשמת האחד נשאר השני בלא זוג נדחה לגמרי ולכך יכול לומר תמות לפי שנדחית לגמרי ומה שאין האבודה נדחית למאן דאמר בעלי חיים נדחין לפי שלא [illegible]

אלא לרב דאמר בעלי חיים אין נדחין [illegible]

א) נתערבו קאמר שפיר באברי כו' כצ"ל. ב) צ"ל הכא. ג) צ"ל דפליגי. ד) יהאמר הכא כצ"ל.